

SVENSK
MUSIKTIDNING.

TOLFTE ÅRGÅNGEN.

1892.

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS.
1892.

INNEHÅLL:

Biografi:

	Sid.
Aulinska stråkkvartetten (Tor Aulin, Edvin Sjöberg, Berndt Carlsson, Axel Bergström)	57
Edling, Dina	89
Elmblad, Johannes	145
Essipoff, Annette	25
Franz, Robert †	147
Grieg, Edvard	145
Hallström, Ivar	153
Hervé, Florimond †	148
Holmstrand, Emma	41
Karlsohn, Anna	9
Lemon, Olof	137
Messenger, André	121
Olsen, Ole	73
Pasqualis, de, Vincenzo	81
Ponchielli, Amilcare	33
Rossini, Gioachino	113, 122, 130, 138
Sommeliuss-Bottero, Georgina †	49
Strandberg, Vilhelmina	129
Sullivan, Arthur	65
Trebelli, Zelia †	97
Åkerberg, Erik	1

Dödsfall: Sid. 7, 15, 24, 32, 40, 48, 56, 64, 72, 80, 95, 103, 135, 144.
Dödsfall inom musikverlden 1891 (—90) 93

Historia, Estetik, Teknik m. m.

August Enna och hans opera »Hexan»	22
Den internationella utställningen för musik och teater i Wien	105
Den Italienska sångmetoden bedömd af Jenny Lind	61
Den svenska psalmsångens vid offentlig gudstjänst mest begagnade melodier med orgel af O. Byström, af A. L.	122
Edvard Hanslick på besök hos Jenny Lind	68
En gammal flöjtist af —h—	4
En internationell musik- och teaterutställning i Wien	50
En ny biografi öfver Richard Wagner	115
En svensk musiker och musiklifvet i Vasa	27
En tusenkonstnär af —h—	116
Fyndet af Mozarts hufvudskål	19, 26
Gamla operor i ny upplaga	92
Genmål till A. L. af Richard Norén	90
Georges Bizet och Richard Wagner, efter C. Bellaigne	139
Hur skall man spela piano?	3, 10, 27, 42
Italiensk nutidsmusik bedömd af W. Langhans och E. Hanslick	132
Joh. Seb. Bach som violinspelare, af Fr. Schweikert	60, 67

	Sid.
Kgl. Operan 1891—92	125
Kyrkomusikaliska notiser af —s—	68
Musiken och dess mästare af Ant. Rubinstein	43
Några erinringar vid Fritz Arlbergs »Försök till en naturlig och förnuftig grundläggning af tonbildningsläran, af —n—	34
Några ord med anledning af rektor Palmgrens föreläsning om »sång och sångundervisning i fosterländsk anda» af Ellen Bergman	76
Några ord om den s. k. Passionsvesperen i Adolf Fredriks kyrka den 23 mars 1892, af Hypatius	59
Om den »konstnärliga andningen» af Fritz Arlberg	44
Om den »konstnärliga andningen», ytterligare insändt af Fr. Arlberg	51
Operakrisen och dess afhjelpande	98
Premiärer å Kgl. Operan i Stockholm 1866—91	11
Rossinis 100-årsdag	36
Två nya operor	12
Våra operaförhållanden	108
Westphalism i Sverige, af A. L.	82

Musikpressen, Kritik, Teater:

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer	
Gioconda, opera i 4 akter af Tobia Gorrio, musiken af Amilcare Ponchielli	20
Granadas dotter, opera i 3 akter af H. Christiernsson, musiken af Ivar Hallström	146
Literatur	5, 52
Musiknumren i »Skrifvarkungen»	75
Musikpressen, sid. 5, 28, 36, 46, 52, 61, 76, 85, 93, 102, 110, 124, 133, 148.	69
Skrifvarkungen, komisk opera af André Messenger	74

Följetong, Poesi, Småplock.

Byspelmannen af L. H. Schubert	13
Edvard och Nina Grieg, d. 11 juli 1892 poem af Jonas Lie	132
En divas reseäventyr	39
Fångad i egen snara, af A. v. V.	141
Georgina Sommelius (poem) af Erik Sellin	92
Hvarjehanda	32, 48, 127, 152
Hvem är »Varg i Veum» af Svarta dommon	84

	Sid.
Stora sångerskor i fredlig täflan af Elise Polko	109

Annonser å sista sidan i hvarje nummer och sid. 7, 103.

Breflåda	64
Från in- och utlandet i hvarje nummer.	
Prenumerationsanmälan	3, 16, 111
Rättelser	40
Till våra prenumeranter	84, 94, 183, 121
Vår musikbilaga	45, 151

Korrespondens:

Musikbref från England af H. W.	29
» » Kristiania af Gösta Gr.	53
» » Kalmar af G. de S.	77

Illustrationer.

Porträtter:

Aulinska stråkkvartetten (Tor Aulin, Edvin Sjöberg, Berndt Carlsson, Axel Bergström)	57
Edling, Dina	89
Elmblad, Johannes	145
Essipoff, Annette	25
Grieg, Edvard	17
Hallström, Ivar	153
Holmstrand, Emma	41
Karlsohn, Anna	9
Lemon, Olof	137
Messenger, André	121
Olsen, Ole	73
Pasqualis, de, Vincenzo	81
Ponchielli, Amilcare	33
Rossini, Gioachino	113
Sommeliuss-Bottero, Georgina †	49
Strandberg, Vilhelmina	129
Sullivan, Arthur	65
Trebelli, Zelia †	97
Åkerberg, Erik	1

Schwarzspanierhaus, Beethovens sista bostad	105
---	-----

Musikbilaga:

Musikalbum VI (bil. I—III), innehåll:
Pianostycken: Dahl, Adr.: Valse noble; Enderberg, Aug.: Improvisation; Myrberg, A. M.: På skridskobanan; Sjögren, Emil: Preludium; Wejdling, Henning R.: Klara Menuett; Åkerberg, Erik: Saknad; — Sångstycke: Norman, Ludvig: Ånger, en liten visa.

N:o 1.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 2 Januari 1892.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

Årg. 12.

Erik Åkerberg.

De äro så få, de i toner skapande konstnärerna i vårt land, att jag hardt när tror, det ej skulle erbjuda någon synnerlig svårighet att räkna dem vi nu hafva i lifvet. Då jag talar om skapande tonkonstnärer, egnar jag gifvetvis icke en tanke åt den stora hopen af diletteranter och äfven mera musikbildade yrkesmusici, som, sysslande nästan uteslutande på dans- och salongsmusikens områden, ockra på deras smak, hvilka ej hafva sinne för det gedigna och hvilka ej vilja anstränga sig med reflektion och eftertanke, åtminstone ej då de höra musik. Ingen skördar heller drufvor der han sått tistlar, och utan allvarligt arbete, årslänga studier och den sanna konsten som det fasta målet för ögat, har ännu ingen blifvit konstnär. Men det är just sådana allvarligt arbetande, mot den sanna konsten som mål sträfande individer jag menar, då jag talar om i toner skapande konstnärer. Och icke blott de, som nått konstens solbelysta höjder, utan äfven de, som ihärdigt sträfva upp för de branta, törnbevuxna stigarna, som leda dit och redan nått ett märkbart stycke af vägen, äfven de äro få i vårt land! Allt för få! — Så mycket käre är också därför den pligt Svensk Musiktidning känner, att för sin läsekrets i bild och ord föreställa hvarje sådan

vandringsman, och inledes härmed dess tolfte årgång med bilden af en bland dem.

Carl Erik Emanuel Åkerberg föddes den 19 januari 1860 i Stockholm, der hans fader, som ännu lefver, är delägare i en gammal aktad affärsfirma. Vid Beskowska skolan, der Å. åtnjutit sin elementära undervisning, aflade han vid vårterminens slut 1880 studentexamen, skulle nu egna sig åt den juridiska banan och för derföre på hösten samma år till Upsala för att

studera. Men olyckligtvis eller lyckligtvis hade han lagat så, att han hade ett piano i sitt studentlogi, och jag fruktar, att detta ej var egnadt att underhålla någon synnerligt varm kärlek till lagböckerna, och de tre terminer, som nu tillbragtes i lärdomsstaden, egnades mera åt studier af musikens heroer, än af några lagklokes lärda och torra uppsatser i juridik. Hågen för musik och särskildt komposition hade tidigt visat sig men växte nu, när det var fråga om att välja en

banan för lifvet, så att han med utgången af 1881 års hösttermin vände Upsala och frö Justitia ryggen och vårterminen följande år ingick som elev vid musik-konservatoriets organistklass. Med hedrande betyg aflades organistexamen hösten 1883, men studierna i kontrapunkt och komposition för Josef Dente fortsattes ännu och med framgång några år. Man märkte snart nog att konservatoriet i Erik Åkerberg fått en elev med mindre vanlig begåfning för komposition, och vid elevuppvisningarna kunde han stoltsera en gång med en Konsertouvertyr i c-moll, en annan med en synnerligen anslående Ballad för baryton och orkester med V. Rydbergs »Skogs-räet» som text. Båda utfördes under Å:s eget anförande.

Bland andra kompositioner, som skrefvos under konservatorietiden må nämnas en Symfonie i f-moll, musik till

Erik Åkerberg.

Björnsons dikt »Foran Sydens kloster», violinkvartett, trio, m. m. Vårterminen 1886 slutades studierna vid konservatoriet och tillerkändes han då Akademiens jeton.

På våren följande år sattes Å. i tillfälle att företaga en studieresa till utlandet och kosan ställdes då först till Paris. Hans önskan var att der få studera för Saint Saëns, men öfverhopad som denna var af arbete och i synnerhet strängt sysselsatt med sin opera »Ascanio», kunde han ej mottaga honom som elev, utan rådde honom i stället att vända sig till César Frank, såsom varande den ypperste kompositions lärare Paris hade att erbjuda. Rådet följdes, och nu förflöt ett år under trägna studier. Försedd med introduktionsbref från Ivar Hallström bereddes honom tillträde till den framstående juristen Lascous gästfria salonger, der allt hvad Paris eger ypperst på tonkonstens område stämmer möte, och der han nu kunde umgås med en Delibes, en Saint Saëns m. fl. af verldsstadens stormän på musikens område. Att studierna i Paris sköttes med allvar och afgjord framgång, derom vittna två större kompositioner, som kommit till den svenska allmänhetens kännedom. Den ena af de två var en piano-kvintett, prisbelönt af Musikaliska Konstföreningen vid 1888 års täflan. Om denna kvintett yttrar det välkända musikmärket A. L. i Aftonbladet, att den var »sannolikt det mest betydande svenska arbete i kammarmusik, som sett dagen sedan Ludvig Normans tid». »Åkerberg», säger samma kritiker vidare, »synes ega denna talang för tematisk dialektik, som ej är allt för vanlig bland svenska tonsättare eller öfverhufvud i den nyare tiden, utan företrädesvis tillhör den klassiska och efterklassiska perioden.» — Om det andra af de båda märkliga arbetena från denna tid vill jag strax yttra mig. I april 1888 lemnade Å. Paris och styrde nu kosan till Berlin för att höra Wagnermusik. Här bevestades flitigt de utmärkta musikföredragen vid konservatoriet. Vistelsen i Berlin varade en månad, hvarefter kosan styrdes åt hemmet öfver Köpenhamn, der han öfvervar den stora Nordiska musikfesten.

Återkommen till Stockholm, töfvade det ej länge förr än vår hufvudstads musiklif tog den unge musikerns krafter i anspråk och det i ganska betydande grad, hvartill den omständigheten väsentligen bidrog, att August Edgren, genom sin bortgång på hösten samma år, för alltid nedlade sin taktpinne. Den omfattande verksamhet som körledare Edgren vid sin död utöfvade, lämnade nu en ganska vid lucka att fylla, och många voro de unga musici, hvilka såsom sökande anmälde sig till de platser Edgren innehaft. Utom kormästaretjensten vid kgl. operan, föllo dock de förnämligaste af de ledigblifna platserna genom rekom-

mendation af Conrad Nordqvist på Å:s lott. Sålunda blef han nu andra dirigent vid Musikföreningen, första dirigent vid Stockholms allmänna sångförening och Typografiska föreningens sångkör. Snart nog blef han äfven repetitör vid kongl. operan, hvilken befattning han dock frånträdde efter två år, då hans tid ej längre medgaf innehafvandet af denna föga inbringande befattning. På tal om Musikföreningen vill jag nu omnämna den andra af de två stora kompositioner Å. skref under Pariservistelsen. Det var musiken till K. A. Melins dikt, »Prinsessan och Svennen». Musikföreningens första dirigent, som då var Conrad Nordqvist, hade tagit del af verket och fann det vara förtjent af offentligt uppförande. »Prinsessan och Svennen» upptogs alltså snart på en af Musikföreningens konserter, der detta verk ensamt upptog aftonens program och mottogs såväl af publik som kritik mycket välvilligt. Ovedersägligen innehåller detta arbete också många skönheter och rätt mycken karaktäristik, dock torde det hafva vunnit på, om en del af numren, särskildt körerna, egt större omfattning; nu voro de i allmänhet för korta och hunno så att säga ej gifva något fastare intryck, hvilket de i motsatt fall otvivelaktigt skulle hafva gjort. — Men snart vidgades Å:s verksamhet ytterligare. I februari 1889 kallades han af tyska församlingens kyrkoråd till kantor och körledare vid tyska kyrkan och följande år, 1890, kallades han likaledes af judiska församlingen till organist och körledare vid Synagogan. På denna sistnämnda plats togs hans lätthet för komposition genast i anspråk. Då partituren till de stora högtiderna saknades så förelåg för Å. att genast komponera fullständiga partiturer till tio gudstjänster. Af dessa skrefvos åtta på den korta tiden af sex veckor. — För järnvägstjenstemännens sångkör står han som ledare sedan hösten 1890, och då Ludvig Ohlson, bruten af sjukdom, förra vintern nedlade sångarstaven i P. B. upptogs denna af Å. Ungefär samtidigt frånträdde han ledningen af Stockholms allmänna sångförening, men sedan förliden höst, står han i stället som ledare för det nybildade Nya Sångsällskapet. Åkerbergs musikverksamhet under dessa få år är således, som man ser, ganska betydande. Man har anmärkt, och detta icke utan skäl, att hans sätt att anföra är obestämdt, att hans taktpinne beskrifver för mycket cirklar och ovaler. Men att de sjungande äfven kunna vänja sig dervid, derom bar Typografikörens konserter förliden sommar de tydligaste vitnesbörd. Dirigenten hade sina sångare så fullkomligt i sin hand, och de lydde så distinkt hans minsta vink, att resultatet blef utmärkt. Också var vid nämnda körs konserter i Köpenhamn publikens jubel ofantligt och tidningskritiken superlatif. — Våren 1890

prisbelönt af sällskapet för kvartettsångens befrämjande inträdde Å. snart derefter som styrelseledamot och efter Gunnar Wennerberg som ledamot af prisnämnden i detta sällskap.

Trots alla dessa befattningar har dock tid varit öfrigt för kompositionsverksamhet. Å:s opustal är redan uppe till nära 30. Af dessa äro de flesta sånger för en röst och piano. Ehuru några af dessa hans sånger äro synnerligen anslående — »Du Blomst i Dug» är en fint och poetiskt behandlad tondikt och »Till Majdag fører jeg hjem min brud», ett förtjusande bevis för satsen: »vackra visor äro icke långa», flere att förtiga — så torde dock flere bland dem ej höra till tonsättarens lyckligaste alster. Inspirationen har ej alltid stått till buds och en viss sträfvande efter originalitet är kanske här och der väl mycket framträdande. Men der han lyckats ojemförligt mycket bättre, ja der han börjar intaga ett ganska bemärkt rum, är på kör-, enkannerligen den blandade körkompositionens område. »Allerede gulner Haven», med sitt tjusande vemod, »Jeg vilde jeg var en Hybentorn» med sin friska grace, båda utförda vid en af tonsättaren i fjol gifven konsert, men isynnerhet de tre, i lycklig inspiration skrifna visorna i folkton, som bära titeln »Törnrosas saga» och första gången utfördes vid en af Nya Konstnärsgilletts soiréer på kongl. teatern, alla dessa fyr-, fem- och sexstämmiga körer borde hafva sin gifna plats på hvarje musiksällskaps repertoir. Egande fin melodik, rika, klangfulla harmonier och ofta, utan att vara sökta, dock djärfva modulationer, lämna dessa körer en rik tribut af väljud för örat och intresse för eftertanken. Bland andra i manuskript befintliga körer af intresse må nämnas ett åttastämmigt Kyrie för blandad kör a capella, skrifvet före studietiden i Paris och utfördt på en af Maria Kyrkokörs konserter; »Till Aftonstjernen» med text af konungen för sopransolo, blandad kör och orkester, utförd af Musikföreningen vid kungajubileet 1889; »Flygande Holländaren», för manskör och två pianon, utförd vid Å:s egen konsert i fjol våras, jemte mycket annat. Dessutom äro utgifna för piano två nätta albumblad, ett häfte gammaldags danser, Gavott, Saraband m. m. och för violin och piano ett häfte Miniaturer.

Åkerberg blir aldrig trivial. Allt hvad han skrifver, det må för öfrigt vara mer eller mindre anslående, alltid är det dock prägladt af finhet och nobless, egenskaper, som för öfrigt återfinnas i tonsättarens personlighet.

Stora äro de förhoppningar man har rätt att ställa på honom som skapande tonkonstnär. För honom återstår att infria dessa förhoppningar, hysta af en stor vänkrets och hela den musikalskande allmänheten. Och med den energi Erik Åkerberg fattat sin uppgift, med

det allvar han betraktar konsten som sitt mål, bör man vara förvissad att i honom en gång få räkna en af de få af vårt lands i toner skapande sanna konstnärer.

Hugo L.

Prenumerationsanmälan.

I det vi anmäla Svensk Musiktidnings fortsatta utgivande under detta år — hennes 12:e årgång — uttala vi vårt förbindliga tack till dem, som under förra året gynnat henne med prenumeration, och vår glädje öfver det erkännande, som från pressen och enskilda kommit henne till del. Då tidningens ekonomiska betryggande emellertid måste bero på den musikaliska allmänhetens intresse för en svensk musiktidnings bestånd, hafva vi allt skäl att ställa en vördsam och liflig uppmaning till musikens vänner och idkare, att genom prenumeration å Svensk Musiktidning visa sig erkänna nyttan och behovet äfven i vårt land af ett sådant literärt fackorgan, som meddelar instruktiva, bildande och läsvärda uppsatser i musikaliska ämnen och som uppsamlar notiser från in- och utlandets musikverld, i främsta rummet med afseende på svensk tonkonst och dess idkare; men äfven åt de andra skandinaviska ländernas och Finlands musiklif skola vi härefter ega vår uppmärksamhet i högre grad, afseende att göra Svensk Musiktidning äfven till ett **nordiskt musikblad**, och hoppas därför större spridning än hittills af tidningen i dessa grannländer. Red. skall lemna all möda opärd att för innevarande år göra tidningen underhållande för den musikaliska allmänheten och börjar denna årgång i förhoppning om allt större spridning af densamma i de musikaliska hemmen.

Vi hoppas då att först och främst få behålla de prenumeranter, som hittills gynnat Svensk Musiktidning, och att dessa skola skänka tidningen ett välbehöfligt understöd genom att rekommendera densamma åt andra musikvänner. Under detta år kommer tidningen att utgivas efter hufvudsakligen samma plan som förut, innehållande **populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter och biografier** öfver in- och utländska tonkonstnärer, redogörelser för **musikpressen, följetonger, samlade notiser** om hvad som tilldrager sig i musikverlden och dem en sådan facktidning längre bevarar, än de dagliga tidningarna med deras efemeriska natur kunna göra.

Tidningen åtföljes äfven, som förut, af **Musikbilaga, ett Musikalbum med piano- och sångstycken**, innehållande **god och lätt utförbar musik**, och af samma stora oktavformat, som senaste årens (omkring 14 sidor), och kommer bilagan att ökas i förhållande till ökad prenumeration. För musikbilagan har utlofvats goda bidrag; bl. a. kommer i den

att inflyta en förut **utgifven sång af Ludv. Norman.**

Svensk Musiktidning utgives 1892, såsom förut, 2 ggr i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor pr år. Musikbilagan tillfaller endast helårs-prenumeranter.** Mindre än hel årgång beräknas efter lösnnummer (å 25 öre).

På tidningen prenumerar här å **Expeditionen, Olofsgatan 1** (Hötorget 6), öfver gården 1 tr. upp, i **bok- och musikhandeln** samt å tidningskontoren. I landsorten prenumereras bäst **å posten**, då tidningen **fortast** kommer prenumeranten till handa. **Presentkort** å tidningen finnas att tillgå å Expeditionen och andra prenumerationsställen.

Vördsamt anhålles att **prenumeration må ske så snart som möjligt; vid direkt prenumeration hos Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm, (Olofsgatan 1)** sändes tidningen till prenumeranten kostnadsfritt **genast den utkommit.**

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerationsförnyelse, sända vi dem nu, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som **icke** vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagiva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen **före** andra numrets utsändande. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumerera för detta år; af dem som ämnat fortsätta torde då **till budet prenumerationsavgiften mot kvitto erläggas.** Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.

Stockholm i jan. 1892.

REDAKTIONEN.

Hur skall man spela piano?

I.

Hurågan kan visserligen besvaras med det enda ordet: vackert, men detta ord behöfver åter sin förklaring för att blifva rätt och fullt förstådt. Att spela vackert innebär nämligen så väl kännedom om de tekniska lagarna för pianospelet och tillämpning af dessa, förvärfvad genom goda och trägna studier, som ock den inneboende af naturen medfödda och annars knappast ernåeliga förmågan af sann och verkligt musikalisk framställning. I denna förmåga ligger sjelfva hufvudvilkoret för att någon med verklig framgång skall kunna ega sig åt tonkonst och musikstudium, och der sådan förmåga saknas eller med sannolikhet ej förefinnes, der borde musikstudiet lemna rum för något annat mera lämpligt. Men anlagen äro så mångfaldiga och till graden olika, deras art är hos barnet stundom svår att bestämma, och utvecklingen af dem är ofta ojemn. Tidigt måste ock de tekniska öfningarne bör-

jas, om den förmodade talangen skall hinna utbildas vid sidan af de många andra ämnen, som ingå i nutidens uppföstran. Alltså — och då vi nu blott ha att göra med pianostudiet, som ock är det allmännaste — kommer pianospelet för det unga släktet att börja ganska tidigt, kanske vanligen vid 8 års ålder, och den bedrifves så allmänt, att gossar som flickor skola egna sig deråt och kanske hela barnskaran i en talrik familj, utan att några afgjorda anlag spåras. Pappa och mamma, som sjelf spelar, eller spelat, ty de gifta fruarna af dussintalangerne lägga snart bort att spela, vilja så hafva det. Den oundvikliga pryddliga möbeln: pianot eller pianinet skall väl begagnas, »och det kan alltid i framtiden vara roligt för de unga att kunna spela litet piano, åtminstone så att de kunna spela opp till en dans.»

Att döma efter de förlagsartiklar våra musikförläggare finna sin fördel vid att acceptera och släppa ut i marknaden, kan man också beteckna den ståndpunkt, som allmännast uppnås såsom maximum af de pianospelande, såsom dansmusikens stadium. Af fjolårets nytugifna musikalier (ett och annat, ehuru obetydligt, torde ha undgått oss) voro 38 danser och marscher, då endast 8 stycken af bättre halt, produkter af inhemska tonsättare förekommo. Af utländska komponister stodo 3 af mera värde mot 6, som bjödo på trivialare alster samt 5 instruktiva verk. Vi räkna ej för öfrigt de alltid begärliga operettpotpourrierna och operaextrakterna, likasom ej heller sångerna här komma i fråga att omnämnas.

Betraktar man nu det faktum att pianospelet skall odlas öfverallt och äfven af individer med de minst märkbara anlag derför och att undervisningen i de flesta fall bedrifves ytligt och ledande till en smakbildning, som näres och näres af ett material som står lågt på konstens skala, så förklaras lätt den låga konstnärliga ståndpunkt hvar på pianospelet står för närvarande hos oss. Gör en promenad i våra gator en dag, upprepa den hur ofta som helst och lyssna för hvarje gång till pianospelet uppe i våningarna, och jag tror att litet hvar skall göra den erfarenheten, att åtminstone i nio fall bland tio eller nitton bland tjugo, der spelas dansmusik eller operapotpourrier eller också denna »brillanta» triviala salongsmusik som är det bästa marknadsodset. Sällan träffas örat af tonerna från de gamla mästarnes klassiska verk eller från nyare in- eller utländska tonsättares alster af musikaliskt värde. Men de der sakerna fordra musikalisk känsla och smak för utförandet och dertill litet mera arbete med tankar och fingrar än en »effektfull» positivmelodi, omspunnen af lättlöpande treklangersarpeggier.

Man kan väl icke vänta sig att i

hvarje hem, der musik utöfvas, musik-bildning och musikalisk smak i högre grad skall vara rådande och ledande för de ungas musikundervisning, men lika väl som föräldrar äro nogräknade i val af en god skola för barnens undervisning i boklig lärdom, lika omtänksamma borde de vara vid valet af konstlärare. Ty musiken skall genast från början betraktas som en konst, ej som ett handverk som odlas för att kunna få färdighet i att åstadkomma en och annan leksak eller prydnads-pjes. Vid sidan af skolstudierna får musikstudiet gälla som en bisak, och med det något dyra lefnadssätt, som hos oss har blitvit en vana, finner man sig ej ha råd att depensera mycket på ett mindre angeläget undervisnings-ämne sådant som musiken, i de flesta fall liktydigt med pianospelning. Lektionspriset får därför kanske oftast vara den bestämmande synpunkten vid valet af pianolärare, d. v. s. lärarinna, ty en duglig, erfaren musikpedagog af manligt släkte, en sådan som studerat sitt ämne och har undervisning till sitt yrke, han anses för dyr. Hvarför skall man — så resonneras det — betala 1 krona å 1:50 i timmen eller mer för att ett barn skall få lära »första grunderna», som väl hvem som helst kan lära, den der någorlunda bra spelar piano, då man kan få en lärarinna för 50 eller 25 öre i timmen? Och det fins legio af unga damer som bo hemma hos pappa och mamma och som tycka om att ha en lätt verksamhet och förtjena litet till sin handkassas förökande. Men i nitton fall af tjugo fuskas eleverna bort på det sättet. Undervisningens hela riktning, tekniskt som musikaliskt, blir förfelad och ett diletterantskap af sinplaste slag blir resultatet af konstundervisningen. Bättre en lektion för en god lärare, som med kunskap och nit intresserar sig för elevens verkligt grundliga utbildning, än två lektioner, inbringande en förderfvande godtköpslärdom.

En gammal flöjtist.*

Olof Westerdahl, nedlade häromdagen för alltid sitt instrument. Mycket har icke skrivits om honom i bladen, hvadan jag icke anser olämpligt att här framlägga några anteckningar om den hänsöfne musikern, som för öfrigt intog en framstående plats som utöfvande konstnär. Han var jemte C. F. Bock den skickligaste flöjtist Sverige någonsin haft, åtminstone af den gamla skolan. De meddelanden jag nu offentliggör sakna icke sitt kulturhistoriska intresse. De äro mig berättade af en gammal man, sjelf musiker.

* * *

*) Nedanstående artikel, såsom rörande en svensk, för en yngre generation obekant tonkonstnär, ha vi ansett oss böra meddela i vår tidning,

Olof Westerdahl föddes 1807 i Nykils socken, 2 mil sydväst om Linköping, till hvilken stad föräldrarna sedermera inflyttade. Han antogs 1819 till musik-elev vid 2:dra Lifgrenadier-regementet, der direktör Bernhard Crusell, efter ett anställt litet prof, straxt beslöt att gossen skulle blåsa flöjt; och på detta instrument lortgick sedermera hans arbete mest på egen hand, men ofta, tillhoppa med andra elevers, under ledning af musikföreståndaren vid regementet, då Rylander.

Gossen var dock ingalunda nöjd med sina framsteg; »ty det var nemligen då för honom omöjligt att vid blåsnin-gen kunna skilja tonerna åt, detta emedan tungan satt såsom fastlimmad i munnen och icke kunde röras.» Han grät och bad direktören att slippa från flöjten och i stället få blåsa trumpet eller klarinett. Afslogs. Det hette: »du har anlag för att få bra ton på flöjten, och det är icke ofta man träffar sådana; arbeta dugtigt med staccato, ty äfven detta kan du lära dig». Framtiden visade att Crusell såg och dömde riktigt.

Dagligdags ihållande öfningar på pipan, täta repetitioner vid musikkåren, befäls- och regementsmöten på Malm-slätten, efter hvilka senare stundom följde en promenad till — Stockholm och Ladugårds-gårde samt åter hem (inclusive by-vägar till natt-qvarteren) minst 50 mil, höllo den tiden musikant-pojken temligen skyddad mot lättja och beqvämlighet, hvarjemte han fick en smula sundt begrepp om hållbarheten hos både fötter och stöflar.

W:s första vandring af detta slag gälde det s. k. Stor-mötet å Ladugårds-gårde år 1823. »De långa, sandiga Kolmårdsbackarne*) pressade flottet ur kroppen, och 30 graders värme gjorde dervid sitt till.»

Lönen var först 5 och sedan 10 Rdr. Rgs. (nu kronor) i månaden jemte fria uniformskläder samt s. k. »skopenningar», först 7½ sedan 15 Rdr. Rgs. för året.

Med någon hänsyn till O. W:s visade flit och framsteg funno, i början af året 1826, vederbörande vid regementet godt att sända honom till Stockholm, för att på instrumentet erhålla vidare undervisning; och hade B. Crusell der till hans lärare utsett flöjthauboisten vid Svea Lifgarde J. D. Dille. B. Crusell bodde då i Stockholm; och han kallade icke så sällan gossen hem till sig, för att höra huru vida han gjort några framsteg. Man vet, att Crusell derom äfven åtsport Dille samt fått till svar, »att den pojken kunde bli en mycket bra flöjtist». ett svar, som gjorde Crusell nöjd.

Läroterminen kunde dock ej bli lång, blott tre månader; »ty mötena

*) Ny väg gjordes, i början på 1850-talet; den följer nu Bråvikens strand, slät och jemn såsom sjö-utan.

kommo på». O. W. inhemtade likväl hos Dille en hel hop godt och nyttigt. Alltid bibehöll W. i tacksamt minne denne sin lärare, hans goda råd och »rent af faderliga välvilja; ty Dille var en tysk af den goda sorten».

O. W. hade nu på flöjten vunnit vacker färdighet samt — i följd af sin särdeles goda och kraftiga embouchyr — ett betydligt värde öfver tonen, som alltid blef tät, fast och utan något biljud. Äfven enkla tungstöten gick för honom bra; men af den dubbla kände han endast namnet. Någon svensk flöjtskola fanns då icke att tillgå, och ingen människa på orten kunde säga honom huru med studiet af s. k. dubbel-tungan borde tillgå. Här voro goda råd dyra.

Men! förvärfvad kunskap — stor eller liten — af hvilket slag som helst, kan, förr eller senare, komma till nytta och användande. Så skedde nu äfven här.

Till ombyte med flöjt-blåsnin-gen hade W. tidigt börjat öfva sig äfven på trumpet, och på detta instrument kommit så långt, att han lärt sig »med rigtiga tung-slag göra — såsom det då här hette — »Glideri-Glideri-Slam-Slam». Dubbel-tungan vid flöjt-spel förutsätter nära nog lika tung-slag som trumpetens ofvan nämnda Glideri- etc. fordrar, ehuru väl läpparnes läge mot trumpet-munstycket blir helt olika med deras ställning mot flöjtens munhåll.

Efter en hop försök lyckades det emellertid W. att medelst hvarje tung-slag få fram två staccaterade toner, den ena då tungan kastades fram, och den andra då tungan drogs hastigt tillbaka. Utan hjälp af någon sorts undervisning hade således W. på egen hand »förmått att riktigt lösa det svåra och länge omtvistade problemet», som man gifvit namn af dubbeltunga; och efter några månaders arbete i denna väg, var han blifven fullt fri från den »tung-häfta», mot hvilken han så länge och fruktlöst kämpat. Isen var nu bruten. Hvad Bernh. Crusell förutsagt, hade nu omsider blifvit ett faktum.

Året derefter, 1827, befordrades han till hautboist.

Begåfvad med god helsa, jernfast vilja samt beundransvärd uthållighet, arbetade han nu på att vidare utbilda sin förmåga som flöjtist. Den som berättar detta studerade då vid Linköpings elementar-läroverk, der undervisningen alla årstider började med bön och upprop kl. ½ 6 f. m. Jag hade bostad i samma gård som W.; och ofta när jag, i stock mörker kl. 5 ¼ f. m., pallrade af till skolan, hörde jag W:s flöjt redan vara i full fart. Då han sålunda tog tiden i akt, blefvo dagarna mer än tillräckliga för arbetet på pipan.

Till omvexling med flöjten spelade W. då violin. Detta senare instrument hade han flera år förut börjat behandla, och erhöill nu tidtals deruppå god un-

dervisning af en i staden boende, mycket framstående amatör, regementspastorn Svante Wennerberg; äfven af konrektorn Joh. Ulf. Wallenberg, likaledes en ganska skicklig violin amatör.

Redan mot slutet af 1820-talet började O. W. att offentligen uppträda som solist. Icke var hans repertoar särdeles stor, men alltigenom väl instuderad. Staccato-satserna för dubbel-tunga utfördes med glänsande bravur, kraftigt och *ytterst jemnt*, icke någon enda ton svek; *djupa* oktaven behandlades öfverlägset. I februari månad 1845 uppträdde W. på kongl. teatern (under en entre-akt) och blåste — med orkester — en stor polacka af Th. Böhm. Efter en lång, arpeg-gierad sexolsats, med hvilken solo-stämman ackompanjerar oboen, som då förer melodien, blef vid repetitionen O. W. tvärt afbruten af kapellmästaren Johan Berwald's batong samt »tack! herr W.; det var mycket bra gjort; kan vi få höra den der en gång till, om det inte tröttnar för hårdt?» W. bockade sig ödmjukt och blåste ånyo upp satsen, hvarefter k. hofkapellet applåderade. Ut i denna sexolsats ligga i hvarje figur 3:dje och 4:de noterna inom höga oktaven och de öfriga fyra noterna äro skrifna i djupa läget; hvarje ton skall stötas.

På en musik-soaré några dagar der-efter blåste W. — äfven med orkester — A. B. Fürstenau's berömda, mycket svåra flöjt-pjes på motiv ur Op. Elverhøi (Neckens polska). Der före-kommer en sats sextondelar, som repe-teras; första gången blåste W. korrekt efter papperet, men repetitionen blef helt annorlunda, nämligen ett slags vibrato med tre stöt-toner på hvarje sextondel, och sådant med bibehållande af fullt tempo; således alltjemt 12 toner i stället för fyra; detta med s. k. triol-tunga. Vid tillfället stod jag bredvid hofkapellisten Carl Köbel, hvilken sade sig aldrig förr ha hört en dylik färdighet i tungljöd. Denna solopjes hade W. flitigt öfvat under flere års tid; men han utförde slut-ligen densamma otvifvelaktigt långt bättre, än den celebre komponisten själf någonsin förmått göra.

Under 1848 års krig mellan Dan-mark och Schleswig-Holsteinarne, då svenska trupper detachades dels i Jutland och dels på Fyen, blef 2:dra lifgrenadier-regementet kommenderadt till Malmö, der konung Oskar I en längre tid uppehöll sig, derifrån med-lande fred mellan de stridande. Med regementet marscherade — stundom på afvägar inåt Halland, måhända af pro-vianterings-skäl — O. W. till Malmö och, efter cirka tre månaders dervärd, åter hem, tillsammans närmare 100 mil. Under kantoneringen i Malmö utfördes af regementets musikkår ofta serenad på torget, hvarvid O. W. blåste konsert-saker med ackompagne-ment af militärmusik. W:s kraftiga

ton, hvilken tydligt hördes rundt kring hela torget, och äfvenså hans ovanliga färdighet väckte bland den då hopade massan åhörare stor förvåning, som än mer ökades, när det blef bekant, att hufvudstämman utfördes på — *flöjt*.

Efter det O. W. på Köpenhamns k. teater utfört ett konsertstycke och blifvit särdeles starkt applåderad, kommo flere herrar ned och begärde få se hans flöjt. Man förmodade nem-ligen något behändigt knep ligga för-doldt *inuti* instrumentet och som möj-liggjorde en sådan bläsning som man nyss förut fått höra.

Tilläggas må att ingen svensk musi-ker blåst så mycket flöjt som Wester-dahl. Ännu på de sista åren brukade åttiotalringen taga till det kära instru-mentet och gubben hade minsann icke glömt sin konst.

(—h—)

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano 4 händ:

Berwald, Franz: *En landtlig Bröl-lopsfest*, tonmålning; arrangement, (för orgel. Pris 2 kronor.

För sång vid piano:

Arlberg, Fritz: *Selman tankar i våren* (ord af Topelius op. 17 a) tillegn. frk. Maria Åkerson. Pris 75 öre. (Sopran: ess—b., Mezzo Sopran: c—g).

För mansröster:

Fyris, 2:a häftet. Pris: 1 kr.

På Abr. Lundquists förlag har ut-gifvits:

För solo- och körsång:

Rendahl, C. N.: *Tio Sånger* ur »Kristna Högtids- och Helgedagar» af C. D. af Wirsén. Pris 2 kr.

Utgifvandet af ett arbete af den lär-de och originele tonmästaren Franz Berwald, 23 år efter hans död (1868) var en oväntad julklapp för vår musik-verld. Detsamma innehåller: Tåget till kyrkan, Hymn, Koral, Pastorale, Landtliga lekar, Folksång; de olika stycken äro alla i en enkel äldre stil, slutan- sig till de särskilda folklifsbil-derna utan någon mera utpreglad origi-nel karaktär. Arlbergs sång är ett melodiskt vackert stycke i 9/8 dels-takt, hvori musiken sluter sig väl till orden, såsom man kan vänta af en komponist, hvilken som sånglärare lägger sådan vikt vid den naturliga och sanna sångdeklationen. Ackompagnementet är fylligt med ackord i 8:dels-gångar och tremolando mot slutet af sången; sången i sin helhet tämligen lätt att utföra. Välbetänkt är vignettansvis-

ningen om sångens olika omfång för sopran eller mezzosopran; det här an-mälda häftet är för den senare rösten. — Åkerbergs kvartettsamling innehåller 10 sånger: Söderman A. »Englarnes hem, Pacius: »Framåt», Rubinsteins A.: »Vattenliljan», Wilm: »Nu flyga mina tankar», Fredmans Epistlar n:o 64 och 36 (»Fäll dina ögon» och »Vår Ulla låg etc.), en tysk, en fransk och en svensk folkvisa samt Friarevisa. Epistlarne och en svensk folkvisa äro arrangerade af utgifvaren.

Rehndahls sånger lemna ett nytt bevis på denne kunniga musikers goda kompositionstalang. De vackra dikterna hafva här fått en musikalisk stämnings-full tolkning. De fyra första äro i mera vanlig stil med ackompagnement följande melodistämman. Med den föl-jande »Långfredags aftonsång» inträder en originelare fläkt i dem och mera rörlighet i harmoni och ackompagnemet. Rytmist lif- och kraftfulla äro sålunda Påskdagen (solo, quasi recit.), Pingst-dagen (solo o. kör) och Trefaldighets-söndag (solo); särdeles älsklig Midsom-mardagen (solo), af mera profan natur och med rörligt ackompagnement af 16:dels-trioler för pianot. Den sista: Allhelgonadagen (Grave) slutar sig mer till de första: Första söndagen i Ad-ventet, Juldagen, Nyårsdagen, Lång-fredagen. Ackompagnementet är för piano eller harmonium, i Trefaldigh.-Sönd. och Midsommard. för piano och harmonium. De fem första sångerna upptaga en sida, de andra två. Sätt-ningen för rösterna är praktisk med höjden uppgående endast (utom i en) till tvåstruka f eller g. De vackra andaktssångerna äro tillagnade fru Anna Winbergh, född Ödmann.

Litteratur.

Handbok för musikvänner är ett litet nyss utkommet häfte af E. Tengstrand (hvarom i dagens nummer annonseras). Titeln är något oegentlig, emedan den alls icke upplyser om innehållet, hvil- ket utgör en förklaring af främmande ord begagnade som musiktermer. Häf-tet synes oss innehållsrikt och omsorgs-fullt redigeradt, och vi kunna med Rich. Andersson, som gifvit det sitt förord, instämma i att det förtjenar rekommenderas åt så väl alla musik-studerande, som och andra som intres-sera sig för musikens sköna konst.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. 1891, dec. 26, 27 (kl. 1,30) 28 *Vermådingarne* (Anna: frk. Thulin, de-but) — 26 (kl. 7,30 e. m.) Rossini: *Wil-helm Tell* (Mathilda, Hedvig, Jemmy: fru-ur Edling, Strandberg, frk. Karlsöhn; Tell, Ar-nold, Fürst, Melchtal, Gessler, Leuthold, Ruodi: hrr. Lundqvist, Ödmann, Strömberg, Seller-gren, Nygren, Grafström, Lundmark) — 27 v. Flotow: *Martha* (Lady Harriet, Nancy: fru Östberg, frk. Almati; Lord Tristan, Lyo-

nel, Plumkett, domaren: hrr. Strömberg, Lundmark, Brag, Grafström) — 29 Gounod: *Faust* (Margaretha, Siebel, Martha: frk. Moritz, Sjöblom, fru Strandberg; Faust, Mefistofeles, Valentin, Wagner: hrr. Strandberg, Söllergrén, Lundquist, Grafström) — 30 Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Östberg; Tonio, Sulpiz: hrr. Strandberg, Grafström); Adam: *Nürnbergerdockan* (Bertha: fru Edling; Cornelius, Donathan, Miller: hrr. Strömberg, Strandberg, Johanson.)

Vasa-teatern. Dec. 16—21, 26 Millöcker: *Stackars Jonathan* (Molly: frk. Ekström).

Södra teatern. Dec. 16—22, 25—30 *Fru Hin*, féerilustspel, musik af B. Hallén. (19/12 50:de ggn).

Musikal-Akademien. Dec. 17 *Musikföreningens 27:de konsert* med bitr. af fru D. Edling, hrr. C. F. Lundquist och E. Borgstedt m. fl. samt k. hofkapellet under hr. Franz Nerudas anförande. 1. Beethoven: ouvert. (No 3) till »Leonora»; 2. Gluck: Aria ur »Iphigenia i Aulis» (hr. Lundquist); 3. Händel: konsert (g-moll) för stråkorkester; 4. Mozart: »Requiem».

Berns' Salong. Dec. 20 *K. hofkapellets konsert*. 1. Wagner R.: Förspelet till »Mästersångarne»; 2. Hallén: Gudmunds vårsång ur »Harald Viking» (hr. Lundquist); 3. Grieg, Edv.: »Hjertesår», »Våren» för stråkkör; 4. Heise. P.: Dyvekes sånge (frk. A. Noach); 5. Geijer, Gösta: Romans för violin (herr Aulin) o. ork.; 6. sänger (hr. Lundquist); 7. Bizet: »I Rom», orkestersuite.

Musiklivet i hufvudstaden under sista veckorna af gamla året har, såsom här ofvan synes varit mer än vanligt stilla. Operaferierna, som började efter den gamla operans stängande sista november, räckte till och med juldagen. Likasom en inhemsk opera Hedberg-Hallströms »Den Bergtagna» avslutade verksamheten i den gamla lokalen, så började ock denna i nya opera-lokalen med ett svenskt stycke: Dahlgrens populära folkpjes »Wermäländingarne» med den af A. Randel arrangerade musiken. Operans dramatiska personal hade denna gång tillfälle att medverka i den förut endast af lyriska scenens krafter uppburna pjesen, som för öfrigt ej kräver större sångförmågor. Endast gamla kända operor ha sedan gått öfver denna scen och inför en långt ifrån talrik publik. Den sista tiden för representationerna i gamla operahuset, med dyra gästspel och afskedsföreställningar, ansträngde äfven i hög grad publiken; då dertill kom julbestyren och den allmänna sjukligheten, så kan lätt förklaras, att begäret att få se den nya operans lokal och höra »hur det låter» der varit så ringa hittills hos vår operapublik. Sjuklighet hos operapersonalen har äfven vållat svårigheter vid val af repertoar. Hofkapellets konsert med biträde af Martha Remmert var mindre besökt än man kunnat vänta, då denna i Tyskland och äfven i Köpenhamn mycket uppburna pianist första gången lät höra sig här. Programmet kanske var mindre lockande: Liszt och några diletantiska småsaker; och då dessa icke slogo an, så som hon spelade dem, fick publiken den åsigtan att konstnärinnans förmåga inskränker sig till specialiteten att spela Liszt och denna

värderas ej synnerligen högt hos oss, som väl kan njuta af en Menter's storlagenhet men fordra mer än en blott sådan. Derför gjorde fru Carreno större lycka här. Skada emellertid att man ej fick tillfälle att höra fröken Remmert vidare; hennes biträdande å en ny hofkapell-konsert i Berns' salong blef inställt. Af konserter har för öfrigt Musikföreningens 27:de under kapellm. Nerudas ledning varit den märkligaste. Utförandet af hvarje nummer i dess program, från Beethovens härliga Leonorauvertyr till Mozarts gripande »Requiem», var också förträffligt och vittnade om det omsorgsfullaste införande, hvilket skett, dels under hr Er. Åkerbergs, dels under hr Nerudas ledning. Soli återgäfvos i »Requiem» förtjenstfullt af fru Edling och hr Borgstedt. Då man ju ej får tala så mycket »om den snön som föll i fjöl», och Mozarts storverk dessutom är välbekant, vilja vi om denna konsert endast tillägga att Händels berömda och i hvarje sats njutningsrika g-mollskonsert för stråkorkester mottogs med publikens mest entusiastiska bifall, hvilket ej heller uteblef efter herr Lundquists utförande af Artemisarian ur Glucks »Iphigenie», som ehuru ofta föredragen här passade väl i stycke med det öfriga programmet.

Hofkapellets matiné i Berns' salong var någorlunda talrikt besökt. De nummer, som voro tillämnade att spelas af frk Remmert, blefvo ersatta med sång af fröken Noach och hr Lundqvist. Orkestern gjorde sin sak utmärkt under hr Hennebergs ledning och vann särdeles lifligt bifall för Bizets intressanta och här så gerna hörda suite. Geijers romans, hvars goda egenskaper vi framhållit i »Musikpressen», fick genom hr Aulin den bästa tolkning. Det varma erkännande, som publiken visade herr Lundqvist för hans föredrag af gamla bekanta svenska sånger och vårsången ur »Harald Viking» var i sanning väl förtjent. Mindre anslog fröken Noach med Heises vackra Dyvekesånger, ehuru sjungna med mycken känsla; en för stor forcering af rösten och för patetisk framställning skada ofta denna unga sängerskas föredrag.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan började annandag jul sitt provisorium i den förhyrda f. d. Svenska (Nya) teatern. Salongen med sina i ljus grå färg hållna väggar, hvita logeбалustrader med förgyllningar och elektriska glödlampor samt de med rött schagg klädda fätöljerna ge ett prydligt och behagligt utseende åt lokalen. Hur densamma kommer att visa sig i akustiskt hänseende återstår att erfara. Korridorernas rymlighet är en känd fördel hos denna teater; den stora foyern är nyreparerad och användes som förut till förfriskningslokal

med servering äfven af starka drycker; rökning är dock ej der tillåten. Rökare ega att tillgå den förra mindre schweizerilokalen med ingång från förstugan.

Vasateatern har återfått sin omtyckta primadonna, frök. *Emma Ekström*, som en tid nedstigit till varitescenen och senast med fru Elis. Hjortberg, i Berns' salong gasterat jemte den beryktade Bianca.

K. Musikkonservatoriet. För vårterminen 1892 skola de som söka inträde här anmäla sig mellan 14—19 januari. I de dagliga tidningarne upplyses genom konservatoriets annonser hvilka anmälningsdagarne äro för särskilda ämnen.

Musikaliska konstföreningen har i dagarne till sina medlemmar utdelat: *Requiem* för blandad kör och orkester af S. Aug. Lundh, den bekante musikdirektören och organisten samt utgifvaren af orgelmusik, och vidare: *Ode till glädjen (An die Freude)* för manskör och orkester af Aug. Söderman. Båda häftena utgöras af klaverutdrag med text. — Vi erinra om att en hvar musikvän kan med erläggande af fyra kronor blifva medlem af M. konstföreningen och erhålla dess årsutdelning. I februari detta år utdelas: *Signe lills färd*, konsertdikt för solo, kör och orkester af Aug. Söderman.

Richard Anderssons välkända Musikskola öppnas åter efter ferierna d. 7 jan., såsom annons å sista sidan till kännagifves.

I Stockholms Musikinstitut, fröken *Sigrid Carlheim-Gyllenskölds* välrenommerade musikskola börjar den nya terminen den 7:de januari.

På Svea-salens varieté-teater bar fru Olefine Moe med mycket bifall sjungit från d. 30 nov. till d. 21 dec.

Rudolf Sellman, vår f. d. operasångare, uppträder för närvarande å Novilla Varieté.

Fru Dagmar Sterky, född Bosse, har erhållit engagement för 20 gäst-uppträdanden å Kristiania teater. Bland de operor, i hvilka hon kommer att medverka, må nämnas »Svarta dominon» och »Postiljonen i Longjumeau».

Gustaf Holm, den unge svenske bas-sångaren, som för närvarande är engagerad vid k. teatern i Köpenhamn, der han dock hittills icke fått mycket uppträda, fick nyligen efter en mycket kort förberedelse öfvertaga Alfios parti i Mascagnis »På Sicilien», med anledning deraf att både hr Simonsen och hr Lange, hvilka förut alternerat i partiet, af sjukdom voro hindrade att utföra det samma. Uppträdandet tyckes ha slagit särdeles väl ut; så yttrar en bedömare derom, bland annat: »Hr Holm sjöng med en säkerhet och

en aplomb, som voro förvånande vid första uppträdandet i ett nytt parti och i synnerhet om man tager hänsyn till, att den knappa tiden endast medgifvit en enda repetition. Hr Holms stora, fasta stämma och redbara sång voro af stor verkan».

På nyåret lär Halévys »Judinnan» upptagas med hr Holm i kardinal Brognis parti.

Den svenska damqvintett, som står under ledning af hr Ludvig Brohman, har från St. Petersburg, der den, som vi förut omtalat, uppträdt med stor framgång, begifvit sig till Warschau, Breslau och Prag, der konserter gifvits med samma lyckliga resultat och derpå uppträdt å Concordia-Palats-teatern i Berlin, hvarifrån resan styres till Wien och Italien samt på våren och sommaren till Schweiz.

Gina Oselio har nyligen med storartad framgång sjungit Brunhildes parti i Wagners »Valkyrian» å Teatro Regio i Turin. »Uppförandet var», skrivnes i Gazzetta Piemontese, »en uppseendeväckande händelse inom Italiens musikaliska värld. Från alla kanter hade journalister och kritici strömmat till Turin, och den stora k. teatern, som rymmer 4,000 personer, var fylld till sista plats. Prinsessan Létitia, hertiginnan af Genua m. fl. medlemmar af den k. familjen bevistade föreställningen. Fröken Oselio firade som Brunhilde en kolossal triumf.»

Göteborg. Stora teatern, som 25 gånger å rad med glänsande resultat uppfört »Fru Venus», hvari, titelrollen spelats af fru Heintz, gifver derefter »Mikadon». Fru H. sjöng förut med framgång Michaelas parti i »Carmen» å denna scen.

För öfrigt öfvar den lyriska afdelningen på »Fra Diavolo», »Faust» och »Romeo och Julia».

Norge.

Christiania. På Christiania teater har frök. Sigrd Wolf i början af dec. gästtat med stor framgång som Carmen; sista uppträdandet var den 9:de dec. Från den 11 samma månad har fru Dagmar Sterky-Bosse å nämnda teater flere gånger uppträdt som Adèle i »Den sorte domino». Fru S. är, som bekant, äfven norska till härkomst. — På Alhambra-teatern har den svenska pjesen »Vermålingarne» gifvits i slutet af året — d. 16 dec. gaf hr Fritz Schousboe, som nu är bosatt som pianolärare härstädes en konsert med biträde af sångaren Thorv. Lammers. Ett par dagar förut egde 2:a kammarmusiksoaren rum i bröderna Hals konsertlokal under medverkan af pianovirtuosen fru Erika Nissen och sångerskan fru Ellen Gulbranson samt kapellm. Hennem och konsertmästare Bohn; vid tillfället utfördes Grand Trio op. 100 af Schubert

och Beethovens Trio op. 97 etc. — På Circus har herr Georg Lumby konserterat, alternerande med kapellm. H. Schorcht och i samma lokal kommer med början af detta år »Den svarta Patti», kreolskan miss Aida, samt negerbaritonen T. Valesco att uppträda. — Af främmande konstnärer väntas den berömde pianovirtuosen Bernhard Stavenhagen skola konserter i januari och fru Annette Essipoff d. 11:e och 14 febr.

Finland.

Helsingfors. På Nya teatern har Anna Pettersson-Norrie i december uppträdt och sista gången d. 15:de dec. i »Sköna Helena» (2:a akt) och »Kolhandlarna»; hon har äfven sjungit Denise i »Lilla Helgonet». I samma pjes (»Mam'zell Nitouche») och rol har fru Maria Englund kort derefter låtit höra sig å Alexander-teatern, der denna sångerska samma afton »Lilla helgonet» gafs med fröken Petterson å Nya teatern (d. 11/12) uppträdde å 1:a operettföreställningen der i Andrans »Rosenkind (Mascotte)». På Nya teatern har för öfrigt gifvits Topelii skådespel »Regina von Emmeritz» och »Vermålingarne» (annandag jul). Af konserter i december må nämnas: kompositionskonsert af Chr. Pedersen-Danning, (7/12) då programmet hufvudsakligen upptog uvertyr och sänger ur dennes »Tusen og en nat», orkestersuite och Festuvertyr, vidare: Populär konsert af hr Kajanus med biträde af hr Ojanperä, andeliga konserter af hr B. Faltin och Karl Sjöblom, Folkkonsert i societshuset af C. Danning och konserter af Typografernas förening. Brandkårs-huset användes ej sällan till konserter.

Danmark.

Köpenhamn. Kgl. teatern har jemte talpjeser i dec. gifvit Mascagnis »Paa Sicilien» och »Det var en gang...» och på Casino har »Miss Helyett» fortfarande gått öfver scenen. — Af konserter gaf »Symphonia», Köpenhamns yngsta konsertinstitut, en d. 7 dec. i Palæets mindre sal, hvarvid utfördes en ny stråkvartett (D moll) af Robert-Hansen, sänger af den nyss aflidne Jos. Gläser (hr Bielefeld) och pianokompositioner af hr Victor Bendix, hvaribl. en Caprice burlesque vann mycket bifall. — De svenska operaartisterna konserterade d. 11 och 14 dec. i Palæets stora sal. Fru Östberg (bekant här sedan hon 1880 på Casino teatern sjöng i »Boccaccio» och »Lille hertigen») berömmes mycket för sina »mönsterprestationer» hr Ödmann är fortfarande lika uppburen här och frk Almati vann äfven erkännande för sin vackra altstämma. Kgl. hofkapellets 1:a soaré för kammarmusik egde rum d. 18 dec. och var en hyllning åt Mozarts minne. Folkkonserterna af 1886 hafva gifvits i samma sal med kammarmusik, sång

etc. och d. 19 dec. gafs i Frue Kirke en konsert vid hvilken hr Gustaf Holm biträdde.

Paris. Stora operan skulle d. 30 dec. gifva 100:de föreställningen af Meyers »Sigurd». Den nya direktionen Bertrand skulle inviga sin regime med Gounods »Faust». För de afgående direktörerna Ritt och Gailhard har november månad inbringat den vackra summan af 305,000 francs.

Florens. Mascagnis »L'Amico Fritz» har nu äfven gått öfver scenen på Pergola-teatern härst. och mottogs med entusiasm. 34 framropninga af komponisten och upprepning af flera nummer förekommo.

Anton Rubinstein, som på senare tid uppehållit sig i Dresden, har der afslutat (7:de afd. af) sin andeliga opera »Moses». Han skulle tillbringa julhelgen i Petersburg. Hans nya bok »Die musik und ihre Meister» har utkommit hos Senff i Leipzig, och kostar 2,50 mark; bunden 3 mark.

Mozarts ögrafen af Otto Jahn. Detta berömda verk har utkommit i en ny upplaga hos Breitkopf & Härtel. Leipzig.

Dödsfall.

Lundström, Joh. Fredr., Musikdirektör sed. 1882 vid Södermanlands regemente, f. d. violinist i k. kofkapellet; f. 1819 i Stockholm, † d. 26 dec. 1891. L. var en på sin tid bemärkt musiker i hufvudstaden och anförde dansorkestrar vid baler på hofvet etc. Han erhöi 1866 medaljen Literis et artibus.

Vänner af Musik

och musikbildning! gynnen vår Svenska Musiktidning med prenumeration! — För endast 5 kronor erhålles under året populär och instruktiv läsning i musikaliska ämnen, tillfälle att få, i sammanhängande följd, del af musikverldens förnämsta nyheter, Porträtter och biografier öfver märkliga musikkonstnärer, Musikbilaga (omkring 14 sid.) af vald men lättfattlig musik.

Sv. Musiktidnings Red.

Svensk Musiktidning bör tillhöra hvarje musikaliskt hem.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofszatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/29—1/210 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

I

Zulamith Wellander-Svaneskogs sångskola efter Madame Marchesis metod meddelas undervisning åt såväl herrar som damer. Linnégatan 17, 1 tr. (högra uppgången).

G. Malmgren,

54 Kungsgatan, Göteborg,
försäljer, från väl sorterat lager,
alla sorter

Musikinstrumenter,

såsom: Violiner, Altvioliner,
Cello, Contrabaser, Zittror, Gui-
tarrer, Psalmodikon, Flöjtar,
Klarinetter, extra goda Messingsin-
strumenter af tjock plåt, svensk
modell, Trummor, Pukor, Speldosor,
prima Schweizerarbete, från de
allra billigaste till de största.

Album med musik. Cigarr-
tempel med musik.

Dryckeskannor med musik att
använda för mjölk, öl, vin
etc. Många an- dra sorters fö-
remål med spel- dosmusik. Ari-
ston, flera sorter, samt
andra mekaniska instrument.

Leksaker med speldosmusik.

Barninstrumenter, många
slag. Äkta Italiensk Occa-
rina, instrument med flöjtton, som kan
behandlas efter några timmars öfning
från 90 öre till 9 kr. Musikaliskt

tärningsspel med anvisande
tabeller, genom hvilka hvem
som helst kan med lätthet på
några minuter komponera Valser, Pol-
kor m. m., färdiga att utföras för piano.

Dragspel och Mungigor af allra
bästa sorter. Blåsacordeon,
nya sorter. Bigotphones,
skämtinstrument för Julen i
form af Valdhorn, Trumpet, Basun,
Paraply, butelj, kökskärl m. m. lämp-
ligt för komiska effekter och julmaskra-
den, kunna genast utan för-
kunskap användas.

Priskurant gratis och
franko på begäran.

G. Malmgrens Musikinstru-
ment- och Stränghandel lemnar ovil-
korligen lägsta priser i vårt land
i förhållande till varornas godhet.

Bröderna Hals'

Pianinos och Flyglar

säljas i fa-
egen de-
kr. 540 till
lidaste arbe-
ranti. Fa-

brikens
pöt, från
1,300. So-
te. Full ga-
briken pris-

belönt med högsta priser i Lon-
don, Paris, Stockholm, Kristiania
m.fl. Alla nya förbättringar
i tillverkningsmetod. Fabriken etable-
rad 1847. Nordens största fabrik. Öf-
ver 10,500 piano tillverkade. Hoffe-
verantörer till H. M:t Konung
Oscar II. Pianinos säljas äfven
på små månadliga afbetalnin-
gar utan ränteberegning och utan
prisförhöjning.

Illustrerad priskurant sändes
gratis på begäran.

G. Malmgrens
Piano- och Orgellager,
54 Kungsgatan, Göteborg.

Stockholms Musik-institut

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp

vårterminen från den 7 Januari till den 7 Juni.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Terminsafgifter:
Nybörjareklassen: 2 timmar i veckan (två elever på timman) 40 kr. för hvarje
elev. I klass, 2 tim. i v. (två elever på tim.) 50 kr. för hvarje elev. II kl.
2 tim. i v. (två elever på tim.) 75 kr. för hvarje elev. III kl. (Utbildningsklas-
sen) 1. tim. ensam lection i v. 100 kr.

Anmälningstid kl. 1/2 1—1/2 2 hvarje dag till och med den 7 Januari Der-
etter måndagar och torsdagar samma tid.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Richard Anderssons Musikskola

Brunnsgatan nr 28, 2 tr.

öppnas åter den 7 Januari 1892.

Undervisningsämnen: *Pianospelning* och *Harmonilära*. Plan och honorar oförändrade.
Terminsafgiften erlägges sednast 14 dagar efter termins början och beräknas påbörjad månad
för hel, räknad från den 7 till den 7.

Dagar för muntliga förfrågningar och anmälningar äro: Måndagen den 4 och Tisdagen
den 5 Januari kl. 11—1 f. m. och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar äro Onsdagar och
Lördagar 1/2 2—1/2 3 e. m.

(G. 27334).

För Sångerskor!

hvilka vilja utbilda sig såsom Konsert- och
Operasångerskor efter M me Marchesi's be-
römda metod erbjudes ett gynnsamt tillfälle
att mot billigt honorar studera denna förträff-
liga metod hos Fröken *Wilma Monti* flerårig
elev hos M me Marchesi, sedan några år fram-
gångsrikt verksam som Sånginstitutrice i Berlin
och som noga undervisar efter sin framstående
Lärarinnas metod. Närmare underrättelser
skriftligen.

Adress: *Wilma Monti*,

Berlin, Steglitzerstr. 11.

(G. 27154).

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-
nier af de bästa svenska och utländska
fabriker i största lager till billigaste
priser under fullkomligt ansvar för In-
strumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners
verldsberömda Flyglar, samt Rö-
nischs & Steinweg Nachfol-
gers utmärkta Pianinos.

På P. Palmquists Aktiebolags
förlag nu utkommet:

Handbok för musikvänner

af

E. Tengstrand

Med förord af Richard Andersson.

Pris: häft. 75 öre; klotb. 1 kr.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Taflar och Orglar
från in- och utländska utmärkta Fabriker
till de billigaste priser. För instrumen-
tens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från
Blüthner och Pianinos från G. Schwech-
tens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Taflar och Pianinos
från J. G. Malmström.

I Violinspelning

meddelas undervisning af

Marie Arlberg-Neruda.

Karlaplan 8, 1 tr. upp.

Isabella Beckman

(mångårig élève af professor Bax i Paris)
gifver fortfarande undervisning i Sång.

Anmälningstid alla söckendagar kl.
10—12.

25 Kommendörsgatan III.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu
å 2 kronor hos P. Herzog, Malm-
skilnadsgatan 54.

Innehåll: Erik Åkerberg (med porträtt) af
Hugo L. — Prenumerationsanmälan. — Hur skall
man spela piano? — En gammal flöjtist af —
— Musikpressen. — Literatur. — Från scenen och
konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall.
— Annonser.